

van algemeene ervaring en samenwerking in plaats tot een van naijver en wrijving. In de vereeniging moeten elkander ook ontmoeten de onderwijzers en de onderwezenen, en dan zullen de onderwijzers ervaren, dat hun onderwijs dikwijls nutteloos is, omdat zij „voor het onderwijs” tot zich trekken de patiënten, die aan hun vroegere leerlingen de gelegenheid hadden kunnen bieden om het geleerde toe te passen.

Van veel maatschappelijk nut zou het zijn, als de overheden konden vernemen, wat er noodig is om de minder bedeelden van goede geneeskundige hulp te voorzien. Want overal ziet men het verschijnsel, wat men op geen enkel ander gebied van armenverzorging ziet, dat men meent, de verschaffing van geneeskundige hulp wel om niet of voor een belachelijken prijs te kunnen verkrijgen. Van den onderwijzer, den boekhouder, den bouwmeester, die werk leveren in het belang der armenverzorging, zal niemand verlangen, dat zij dit voor minder doen dan in andere betrekkingen. Dat de geneeskundigen zich steeds daartoe hebben geleend, is de oorzaak geweest van veel onvoldoend werk en heeft dus aan weerszijden schade gedaan. Slechts de geneeskundige *vereeniging* is in staat de overheden voor te lichten, en zij moet dat doen om zich van haar verantwoordelijkheid te kwijten.

Na nog andere punten te hebben besproken, waarop de vereeniging van nut kan zijn en daarbij vooral te hebben aangedrongen op waardeering voor de praktijk van de zijde der mannen van wetenschap en onderwijs, betoogt SHAW, dat de zoo noodzakelijke vereeniging moet zijn een vrijwillige. Iedere dwang tot toetreding, zeker als die van den Staat zou uitgaan, zou dooden dien corpsgeest, die onmisbaar is, wil men iets meer bereiken dan gehoorzaamheid aan de reglementen. En ook, dat de vereeniging een wel toegeruste ambulance-afdeeling moet hebben om hen bij te staan, die, getroffen door tegenspoed, moeten achterblijven op den marsch naar het gemeenschappelijke doel (*Brit. med. Journ.*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

KUNSTMATIGE ADEMHALING BIJ DRENKELINGEN.

Mijn dank voor de van belangstelling getuigende opmerkingen aangaande de nieuwe methode.

Collega SOER mag ik naar het slot verwijzen. Overigens houde hij mij ten goede, maar een hals met wervels, wier bewegelijkheid ten opzichte van elkaar niet onbeperkt is, en voorzien van een luchtpijp, die een been- en kraakbeenbepantsering er op na houdt, is iets anders dan een touwtje, waarvan een voetbal hangt, al zijn de spieren ook nog zoo slap.

Vervolgens duide dr. VAN EYSSELSTEYN mij niet ten kwade, maar de logica zijner redeneering ontgaat mij.

1. De Nederlandsche methode zou *onphysiologisch*, zou een *druk*methode zijn? Een veldarbeider houdt na gebruik van het middagmaal zijn siësta. Hij ligt vóórover op den grond, de armen breed uitgestrekt, het hoofd slap op de handen. Zal VAN EYSSELSTEYN den man wakker maken, hem erop wijzen,

dat hij niet tot de reptiliën behoort, hem zeggen, dat zijn buikinhoud in de knel kan raken, hij kans loopt, dat zijn middagmaal wordt teruggedreven, dat zijn ademhaling bemoeilijkt is, dat hij niet goed ligt, maar zich op den rug moet omdraaien of anders moet steunen op de armen om zijn borst en buik vrij te houden? Ik voorzie een weinig vriendelijk antwoord; de man zal er niet over denken en toch dragen zijn buik en borst het gewicht van zijn romp, niet zoo maar af en toe, maar zoolang, totdat de man uit zijn halve bewusteloosheid ontwaakt.

Bij de nieuwe methode nu doet deze — geheel passieve — druk zich gedurende één van de vier tellen gelden; bij de overige drie tellen komt een actieve inademing tot stand, die hier des te grooter is, naarmate bij de vóór-overhangende houding de borst- en buikingewanden door hun eigen gewicht meehelpen om de borstkas te verwijderen. De nieuwe methode onphysiologisch, een drukmethode!

2. De Nederlandsche methode zou weinig anders zijn dan een *wijziging* van die van MARSHALL HALL?

Ziedaar een qualificatie, die ik heusch niet kan aannemen. De borstkas wordt bij de methode van MARSHALL HALL door den patiënt op zijde te wentelen, primo niet van den eigen druk *ontheven*. Die druk wordt *verplaatst* van den voorkant naar één der zijden. Vervolgens vordert dat op zijde wentelen heel weinig inspanning, maar, evenredig daaraan, is ook de *actieve* inademing minimaal. Alleen dan zou met eenig recht van een wijziging gesproken kunnen worden, als bij de rolmethode het bovenlichaam aan den schouder tevens van den bodem werd afgetrokken. Dan nog evenwel ware door slechts aan één schouder op te trekken het nuttig effect ten opzichte van de borstkasverruiming minder, dan bij de nieuwe methode. De nieuwe methode een — minderwaardige — wijziging van die van MARSHALL HALL!

3. De Nederlandsche methode zou voorbeschikken tot het opvangen van uitgepersten(?) maaginhoud in het strottenhoofd. Een vreemde opmerking, waar aan den anderen kant erover geklaagd wordt, dat bij het opheffen der schouders hoofd en hals zoo sterk vooroverbuigen, sterker dan op de photo, hoewel bij de opname den schijndrenkeling voortdurend is toegeroepen, het hoofd slap te laten hangen.

Ik moet het hierbij laten, vrees anders onbescheiden te worden. Doch mag nog wel even den nadruk leggen op het in het bijzonder kenmerkende in de methode, nl. dat zij beantwoordt aan de twee bij uitstek gewenschte beginselen: *actieve inademing*, *gevolgd door passieve uitademing* en dit tezamen met de *vooroverliggende houding* van den patiënt.

Ik spreek hierbij tevens de verwachting uit, dat VAN EYSELSTEIJN bij voor komende gelegenheid zeker niet zal nalaten proeven op lijken te nemen, te meer waar bij proefpersonen zijn ervaring niet klopt met de mijne.

Tenslotte zij het mij vergund aan de collegae, die stoornis vreezen van het vooroverhangen van het hoofd, een tweetal wijzigingen ter overweging aan te bieden, die overigens het wezen der methode onaangetaast laten, doch hen wellicht beter bevredigen.

De eerste bestaat hierin, dat het hoofd door een tweeden helper wordt opgehouden (een willekeurig persoon, daar deze handeling geen bijzondere kennis vordert). De tweede wijziging is deze, dat de helper zijn handen niet

om de schouder rondingen slaat, doch ze onder de oksels doorvoert, tot zij elkaar aan de voorzijde ontmoeten. De kin wordt daarbij vanzelf door de vingers van de borst afgehouden, terwijl het hoofd nog verder beschermd kan worden door de handen van den patiënt er onder te plaatsen.

Bij deze wijziging worden de schouders van den drenkeling niet alleen naar achteren gevoerd, doch tevens en onvermijdelijk ook omhoog getrokken, hetgeen bijdraagt tot verruiming van de borstkas, ook bij den stijven 75-jarige van VAN EYSSELSTEIJN. Wie werkt er eens een proefschrift over het onderwerp uit? Toch belangrijk genoeg.

den Haag, 20 Augustus 1910.

G. W. BOLAND.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Arbeiders-ziekteverzekering.

Bij de Tweede Kamer zijn ingediend twee ontwerpen van wet tot regeling der arbeiders-ziekteverzekering. Het eerste is het *Ontwerp-Radenwet*, het tweede het *Ontwerp-Ziekwet*, die bij elkaar behooren en gezamenlijk bedoelen de ziekteverzekering der arbeiders. Bij het eerste ontwerp worden ingesteld Raden van Arbeid, waarvan de bedoeling is, dat zij zullen zijn uit de kringen der belanghebbende samengestelde, met zekere zelfstandigheid bekleede organen, die bij de uitvoering der onderscheidene verzekeringswetten hun medewerking zullen moeten verleen. Zoo zijn zij bedoeld als de dragers der ziekteverzekering, terwijl hun verdere taak ten opzichte van andere takken van verzekering later nog zal geregeld worden, wat de ongevallenwet betreft bij een nog in te dienen ontwerp tot wijziging dezer wet, voor zoo-veel aangaat de invaliditeits- en ouderdomsverzekering bij het hierop betrekking hebbende wetsontwerp. Maar ook buiten het gebied der arbeiders-verzekering zal de wetgever, naar de meening van den minister, van de diensten van deze in het leven te roepen raden van arbeid gebruik kunnen maken en hun bevoegdheden kunnen verleen; daardoor hoopt de minister een organisatie van den arbeid in het leven te roepen. Dit alleen is dan ook de reden, dat die instelling dier raden en wat daarbij behoort in een afzonderlijk wetsontwerp is belichaamd. De taak der Raden is uitsluitend uitvoering. De invoering eener ziekteverzekering op ruime schaal is slechts mogelijk bij een ver doorgevoerd stelsel van decentralisatie. Het rijk zal in verschillende gebieden worden verdeeld en in elk dier gebieden zal worden opgericht een Raad van Arbeid; zulk een gebied zal minstens 25000 inwoners moeten tellen. Zulk een raad zal bestaan uit een gelijk aantal gekozen werkgevers-leden, arbeiders-leden, plaatsvervangende werkgevers-leden en plaatsvervangende arbeiders-leden, een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter door de Kroon benoemd, die geen werkgever noch arbeider mogen zijn; hij wordt bijgestaan door een secretaris. Het aantal leden bedraagt ten minste acht. Boven de raden van arbeid wordt gesteld een Verzekeringsraad; voor iedere groep van raden van arbeid, bij algemeenen maatregel van bestuur.